

feten en apostelen van eertijds zich ten voorbeeld te stellen. De reformatische houding is volgens deze theorie niet hierin gelegen, dat men zich vastlegt op een geschreven inhoud van de Schrift, want dat blijft maar epigonen-biblicisme, doch dat wij met onze eigen geloofsacte in dezelfde bewogenheid staan als degenen, die ons voorafgegaan zijn.

Men ziet, dat aanhangers van dergelijke denkbeelden zeer nadrukkelijk kunnen spreken van „de Schrift als Gods Woord” en toch mijlen ver afstaan van hetgeen gereformeerden bij die formule denken. Men moet dan ook niet zich laten verlokken door het praedicaat „onfeilbaar”, dat men hier aan de Schrift geeft. Een goed verstaander heeft reeds opgemerkt, dat het een groot verschil maakt, of men van „Gods Woord” dan wel van „de Schrift” verklaart, dat zij onfeilbaar is. Wie tusschen „Gods Woord” en „Schrift” zóó onderscheidt als ons hierboven hebben, kan heel gemakkelijk van dat „Woord” de heerlijkste dingen zeggen, want de Schrift deelt toch niet in dien lof; zij is slechts een „gestalte” van het Woord. Het Woord Gods is in zijn „dabar”-karakter onfeilbaar: het doet in de afbraak van alle menscheit bezit al hetgeen dit Woord behaagt, en is daárin — in dat „Ereignis” — sterk. Maar als het Woord machtig is, dan is tegelijkertijd de Schrift zwak voor het besef van deze denkers. Het geschreven woord is geschreven, de letter ligt „in ruste”; maar het Woord Gods is niet gesproken, doch sprekend.

Men moet dan ook volgens dezen gedachtegang de waarheid zien oprijzen, niet uit de exegese, zoals gereformeerden die beoefenen, doch uit de oogenblikkelijke actualiteit van hetgeen men hier met een al te modieuze term noemt: „theologische exegese”. Deze laatste evenwel heeft met uitlegging der Schrift in onzen zin niets te maken; zij heet immers „de keerzij van het factum der openbaring-in-de-prediking”. Exegese is hier dus de „keerzij” van een „feit”. Ook zij heeft „dabar”-karakter. We spinnen dit niet nader uit, al zou de typische beeldspraak van een „feit” met „zijde” en „keerszijde” daartoe alle aanleiding geven. We merken slechts op, wat we onlangs ook hebben in het midden gebracht, toen we in het nummer van 11 Maart 1938 handelden over „de mystiek ter tafel”. Toen hebben we gezegd, dat de gereformeerden steeds zich hechten aan den letterlijken zin van het geschreven Woord. Deze herinnering keert zich als een wapen óók tegen deze Barthiaanse school. Immers, hier is geen sprake meer van een exegese, die ons allen binden wil, met zichzelf mee, aan wat er werkelijk staat, doch die ons uitvoert boven wat er staat. Het gezag der Schrift is hier identiek met het „Ereignis” der gezagsoefening der Schrift. Ook die gezagsoefening komt nooit tot rust, en leidt nooit tot vaste, grijpbare resultaten van materiele denk-inhouden.

Het onderscheid tusschen Schrift en Woord mag dan ook volgens Barthianen geen oogenblik worden vergeten. Niet slechts zoo nu en dan, d.w.z. niet slechts in haar zwakke oogenblikken, doch altijd is voor hun besef exegese van „wat er nu eigenlijk letterlijk staat” een combinatie van nemen en van geven, van uitleggen en van inleggen; en altijd moet de z.g. „theologische exegese” zich er voor hoeden, haar eigenlijke doel te zoeken in wat er letterlijk staat. Wat er letterlijk staat, dat is maar een voorhangsel, zoo heet het hier. Het voorhangsel der woorden is het; maar het eigenlijke „doel”, het eigenlijke „wit” ligt achter dit voorhangsel, terwijl de schutter er vóór staat. Feitelijk zijn de woorden der Schrift een sta-in-den-weg, een (men zou haast zeggen:) hang-in-den-weg, een tusschen-ding, een gordijn, gehangen tusschen den exegeet-pelgrim en den waren, goddelijken zin der Schriften. Neo-anabaptisme!

Misschien is het nu ook wel duidelijk, waarom in het door ons bedoelde geval de van Barthiaanse zijde komende beschouwingen bezwaar inbrachten tegen de voorgeslagen formule: de Schrift als „gezaghebbend voor alle opvoeding en onderwijs”. Deze formule gaat uit van de gereformeerde gedachte, dat men uit de Schrift met haar letterlijken inhoud voor ons eigen theoretisch denken „Godelijke waarheden” ontleent kan, die God ons geeft om te gebruiken, en die tot grondslag voor verdere opbouw zijn te nemen. Juist daartegen echter keert zich de formule van Barthiaanse structuur. Volgens haar is er geen andere „goddelijke waarheid” dan de sprekende God zelf.

Wij hebben het noodig gevonden, deze dingen nog eens weer te zeggen. De directe aanleiding daartoe lag in een vraag, ons dozer dagen gesteld. Wij verbinden aan hetgeen gezegd werd de „toepassing”, dat niet voor niets indertijd door ons geprotesteerd is tegen een calvinisten-congres, dat op den bekenden grondslag ook Barthianen als deelnemers erkende en begeerde. Wij hebben toen gewezen op de gevaarlijke consequenties, die zulk optreden had zoowel voor het buitenland als voor het binnenland. Thans ziet men de gevolgen. In het buitenland loopt de zaak hier en daar ernstig mis; en wanneer in Amerika Brunner wordt ingehaald en Prof. Haitjema ook onder gereformeerden daar ingang vindt, is dat ongetwijfeld een schadelijke uitwerking mede van het kwade voorbeeld, dat in Nederland gegeven is. En wat het binnenland betreft: worstelingen als hier in bepaalde plaatsen onvermijdelijk blijken, illustreeren het gevaar, dat we met open oogen, en toch zonder te weten, wat we doen, h.v. in ons onderwijs Barthianen zouden binnenhalen. Ze komen ons organisatieleven allervriendelijkst binnen met een formule op de lippen, die ook in den mond onzer vaderen geweest is: de Schrift als Gods Woord. Maar wat ze

er onder verstaan, dat is om van te huijveren. „De Bijbel Gods Woord”, dat lijkt een ondubbelzinnige verklaring. Maar de afval van den tijd is zóó groot, dat dubbelzinnigheid de stijl der kerk geworden is. Men klaagt over „den moord op ’t woord”; maar men pleegt hem zelf. K. S.

UIT DE SCHRIFT

Paaschkracht over Christus' broeder in den bloede.

I.

Daarna is Hij gezien van Jakobus... 1 Korinthe 15:7a.

Gezien van Jakobus: dat is Jezus' vleeschelijke broeder, zoon van Jozef en Maria dus, die later een vooraanstaande plaats in de Kerk van Jeruzalem innam, en schrijver is van den brief, in het Nieuwe Testament opgenomen.¹⁾ Heeft dit nog bijzondere beteekenis gehad? Ja — en dat willen wij nu nader zien.

Er zijn er velen, die het zeer noodig hebben, dat Christus in Zijn levensglorie en opstandingskracht Zich aan hen openbaart. Tot hen behoort ook Jakobus, Zijn broeder-naar-het-vleesch — een schaap der groote kudde, maar een dwalend, want hij heeft een verkeerd kijk op Zijn Oudsten Broeder en Diens Messiaansche taak.

Waarom juist hij, hij alleen? Waarom niet tegelijk een verschijning aan de anderen? De broers van Jezus trekken immers eenzelfde lijn tegenover Hem, en zijn homogeen in hun opvatting over en verwachting van het Messiaansche Rijk?

Waarschijnlijk was Jakobus onder hen de krachtigste persoonlijkheid, en heeft hij in hun kring den toon aangegeven, gelijk wij uit de berichten der Schrift als tusschen de regels kunnen lezen. En dus was bij hem ook de grootste weerstand te overwinnen.

De broeders van Jezus hebben tot op den dag der Verrijzenis niets begrepen van Zijn leven en werk.

Lees maar eens de berichten der Evangelien over hen.

Als Jezus een aantal teekenen en wonderen heeft verricht, en bezig is, in een huis te Kapernaüm te prediken, gaan ze er op uit, om Hem vast te houden: „Hij is buiten Zijn zinnen!” d.i. Hij is abnormaal! Hij is overspannen! — Maar het lukt hen niet, bij Jezus te komen — ze kunnen nog wel Hem een boodschap doorgeven, dat ze er zijn — maar ge weet hoe de Heiland daarop reageert: Hij strekt Zijn hand uit over Zijn discipelen, en zegt: „Ziet, Mijn moeder en Mijn broeders, want zoo wie den wil Mijns Vaders doet, Die in de hemelen is, die is Mijn broeder en zuster en moeder!”

In het Koninkrijk der hemelen geldt niet de bloeds-, maar de geloofsband — niet de geboorte naar het ras, maar die uit den Geest beslist.

Een halfjaar voor het Paascheest, waarop HET PASCHA geslacht zal worden, staan (naar Joh. 7 meedeelt) Jezus' broeders nog in hetzelfde ongelooft: Jezus wil niet naar Jeruzalem nog, maar in Galilea werken — en daar ergeren de broers zich aan: is dat een Messias? Waarom gaat Hij niet naar de stad des Allerhoogsten, om Zich daar in macht en majesteit te openbaren, den Romeinschen adelaar neer te slaan, en den troon van David te beklimmen?

In het bijzonder Jakobus, die krachtfiguur, zal zich hiernaar gestooten hebben. En vandaar dat wat er voor het Paascheest met Jezus gebeurd is — die lijdelijke, smadelijke, oneervolle stervensgang —, gelijk aan alle discipelen, ook Zijn broeders in den bloede een ergernis geweest moet zijn — ze zijn opgegaan tot het feest, maar ach, wat een teleurstelling: „wij hoopten, dat Hij degene was, die Israël verlossen zou, maar...” Als de zerk achter Jezus' lijk toegewend wordt, is ook Jakobus' hoop gestorven.

En zie — nu is Jezus opgestaan — nu komt de Triomfeerende Levensvorst ook tot Jakobus alleen — o, de Schrift slaat den sluier niet op, welke ligt over deze ontmoeting der beide zoons van Maria, tusschen wie er een verschil is toch als tusschen God en mensch, Schepper en creatuur — maar we mogen ons het wel zóó voorstellen: aan Jakobus vallen in dat gesprek de schellen van de oogen — hij ziet opeens in zijn aardschen broeder den hemelschen Christus, méér dan mensch: God, God van eeuwigheid tot eeuwigheid — méér dan broeder in het vleesch: Heer, in den Geest!

Hoe zal Jakobus zich, met verbroken hart, voor den Paaschvorst vernederd hebben!

1) Tot het uiteenzetten der gronden, waarop deze meening steunt, ontbreekt hier de ruimte.

Hoe zal hem nu de diepte van Jezus' Messiaansche werk klaar geopenbaard zijn, dat werk in neer- en in opgang, in kruiswee en opstandingsweelde, op dien droeven Vrijdag en in dezen rijken Paaschtijd...

Ja, nu ziet Jakobus den afstand tusschen zichzelf en Hem, Die samen met hun vieren Maria als „moeder” aansprak, doch alléén God „Vader” kan noemen. Nu is de groote weerstand weg: Jakobus, de broeder van Jezus, is nu geworden Jakobus, de broeder van Christus. „Jozua, mijn broer?” — Neen: „Christus, mijn Heer!” — Broeder in den bloede? neen, broeder door het bloed, het bloed der verzoening!

Welk een Paaschkracht, die de grootste weerstanden overwint — ook bij anderen dan Jakobus, bij u en mij!

Doe ik den wil van Jezus' Vader in de hemelen? Dat beslist over mijn broederschap van Jezus. Evenals bij Jakobus.

Met die vraag komt de levende Christus tot ons, en zegt ons toe: als gij u een arm zondaar weet en een Borg noodig hebt voor uw benauwde en schuldige ziel, o weet toch: Ik ben voor u gestorven, boetend voor uw boosheid — maar Ik ben ook voor u opgewekt, om u te doen deelen in Mijn nieuwe leven, om u te geven een vleesch hart, een hart dat trilt en klopt van één verlangen: te doen de geboden Mijns Vaders!

J. SMELIK.

KERKELUK LEVEN

Nogmaals de schorsingsvraag.

Uit de Classis, in mijn artikel van de vorige week bedoeld, werd mij geschreven, dat het ter Classisvergadering anders was toegegaan, dan de voorstelling in dat artikel zou aangeven. Verdere mededeelingen echter, die konden doen nagaan, waarin dan het onjuiste ligt, ontbreken. Voorts maakt dit in elk geval slechts de bijzaak. Hoofzaak is, dat deze Classis oppermachtig beschikkingen trof over eene Kerk en haren Kerkeraad, en schorste, zonder zelfs althans de minderheid van den Kerkeraad, die zij niet noodig oordeelde te schorsen, daarbij te laten voorgaan. Niet de Kerkeraad, zij het in minderheid, was het, die, geholpen door de Classis (zie Art. 79 K.O.) schorste, maar de Classis als uit eigene machtsbevoegdheid. Dat staat in het schorsingsvonnis zelf duidelijk uitgedrukt. En nauwkeurige omschrijving der overtreding van de geschorsten, en scherpe aanwijzing van het met Gods Woord strijdige van hunne handelwijze, ontbreekt er in. S. GREIDANUS.

Deputaten tot oefening van het verband met de Vrije Universiteit. (II.)

Ons vorig artikel eindigde met de opmerking, dat het gereformeerde volk terecht beseft heeft, dat de kwesties van het verband tusschen kerken en V.U. niet uitgeput waren met de simpele opmerking, dat alleen de colleges in de theologische faculteit onder kerkelijk toezicht stonden. Het was den kerken te doen om waarborgen voor de opleiding; en als dus colleges, die voor de opleiding noodzakelijk zijn, gegeven worden buiten de theologische faculteit, dan gaan ze toch den kerken aan, indien deze althans weten willen, wat aan haar aanstaande predikanten door de V.U. gegeven wordt.

En dit is dan ook de tweede lijn, die in de kerkelijke praxis gevolgd is, al is ze ten formeelen niet even sterk geaccentueerd als de eerste, die verleden week werd aangewezen.

Deze tweede lijn vertoont zich h.v. in art. 12 van de bestaande regeling van het verband tusschen de Geref. Kerken in Nederland en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit, vastgesteld in 1908.

Daar staat te lezen:

Art. 12.

De Deputaten zijn bevoegd, om met betrekking tot het toezicht op de studenten der Theologische Faculteit, met betrekking tot de Series Lectio-num¹⁾, of met betrekking tot de opleiding tot den Dienst des Woords, in 't algemeen over alles wat zij noodig of wenschelijk achten, in overleg te treden met de Theologische Faculteit, of, indien de aard der zaak dit meebrengt, met de Directeuren of Curatoren der Vrije Universiteit.

Hieruit²⁾ volgt dus, dat de deputaten, indien zij van oordeel zijn, dat de colleges van de eerste-jaars-studenten niet geschikt zijn voor de opleiding, zulks kunnen zeggen aan de V.U. zelf in eerster instantie, en daarvan kunnen mededeeling doen aan de synode in tweeder instantie. Het toezicht te Kampen gaat over vier jaren (de colleges van het eerste jaar meegerekend), doch te Amsterdam gaat het eerste jaar der theologen geheel en al buiten de theologische faculteit om. Maar zonder twijfel raakt de studiegang van dat eerste jaar wel degelijk de opleiding; alle dienaren des Woords, komende van de V.U., moeten in hun eerste jaar de colleges volgen bij de professoren Vollenhoven, Sizoo en Woltjer.

En als nu reeds jaren geleden Prof. Waterink over de opvattingen van Prof. Vollenhoven de hazuin geblazen heeft, en ook op andere wijze — volgens eigen verklaring van de V.U.-instanties — aan bezorgdheid in dezen uiting gegeven is, hebben dan de deputaten

voor het ve...
Mij dank...
de geringe...
zaamheid...
kerken ge...
niet te...
taut, en au...
rapporteer...
dacht vesti...
paalde filo...
V.U.-theolog...
lijke kring...
Wat ik t...
niet op het...
te zijn, of...
Kuyper, l...
Dooyewe...
te maken...
weet het...
als zou het...
En daárt...
kwestie m...
week gew...
Dat blij...
Regeling, b...
handeling...
eens vra...
de het b...
pens de...
den voo...
en daárv...
bracht.
Het rapp...
1911, bevat

„Aanv...
over een...
in buiten...
Deputate...
verder...
het naar...
heeft ver...
staan na...
meerde”

Namens...
Lindeboom...
„Op d...
hebben g...
Sakra...
ontkenne...
dat de S...
teit te v...
voor de...
voor de...
(Pag. 25)

En art...
Lindeboom...
deputaten...
2e. aa...
hun aan...
geven w...
el dit o...
aan den...
tot den

Aldus is...
men leere...
taten heb...
Haag):

„Over...
geven d...
hunne a...
geven w...
of dit o...
aan den...
den Die...
aan de...
College...
vak, on...
gegeven...
naar h...
doende...
rende d...
gedoceer...
overweg...
Facultei...
doceerd...
logische...
perde h...

Hier is...
volgens d...
treffende...
ciaal to...
zaken op...
de vraag...
goed en...
vinden, d...
Want de...
Trouwen...
een duid...
deputaten

„Depu...
aan de...
wat de...
antwoor...
eenparij...
van dat...
gie had...
lende h...
opvoert...
aan de...
of gewo...
gedrag...